

Paniumayut Niuviktakhat Akyagutikhait Havagutait Naitumik

UMIALIGIYUT UKIUK
2014

PIKSA TUNIYA TAPKUAT KANATAMI UNI TACIUMI MUNAQIT

PIKSA TUNIYA TAPHUMA H-MELING

ᓄᓇᓕᓂ ᓄᓄᓄᓂᓂ ᓄᓄᓄᓂᓂ
Nunalingni Kavamatkunnilu Pivikhaqautikkut

ILUANI UKAUTAIT

Ukautait	Makpigaak
Huliniaktut	1
Hivuliit Ukautait	1
Havagutait Ukiumi Ihivgiugutait	2
Hivumut Ukiumi 2015	6
Havaktut Kungiagutait	6
1. NEAS	
2. NSSI	
3. NTCL	
Ilangani A: Takulaaktut Aalani Kagitauyakut Takulviani.....	9
Ilangani B: Ihuinaakhimayut ukiumi 2014 Umialigiyit.....	10
Ilangani C: Kagitauyakut Ihivgiugutait	11

Huliniaktut

Ukiuk tamaat Kavamatkut Nunavumi ovalo Ilaukatauyut tamaat Nunavumi akyalikpaktut niuvikhimayainik Nunavumut umiakut.

Umiakut uktugutikhait ovalo ilaukatingiyait tamamik Nunavumi nunait ovalo nunakatingit piyaanganik ukiuk tamaat akyagutikhainik niuvikhimayait ovalo hanalgutikhait piyumayait ukiuk tamaanut. Akituvalaangitut akyagiaganik amigaitut niuviktakhat Ukiuktaktumi. Ukiuk tamaat, tagiukut umiat ovalo umiuyat akyalikpaktut nigiyaganik Kanatamit uhiiyakviinit aalatkiinik niuviktakhait Ikluliugutikhainik, akhaluutunik, ukumaitumik akhaluutit, ikluklikakvikhainik ovalo tamalaitut niuviktakhainik.

Huliniagutait hamani makpigaat tuniluta ihivgiugutainik havagutait ukiumi paniumayut niuviktakhait akyaktakhainik.

Hivuliit Ukautikhait

Paniumayut akyaktakhat Pilihimayuit Havakhimayait paknaiyakhimayait Munagiyiit Nunait ovalo Kavamaligiit Ikyuktiit (CGS).

CGSkut pikataniaktut akhut ilaukatautjutainik ilanganut ikayugutikhait ovalo munagitjutikhait tamamik umiat havagutainik akyaktut piyumayainik niuviktakhait ovalo hanalgutikhait titigakviinut tamamik nunait. Nunavumi Inuit ovalo busniit ikayuktaulaaktut aatjikutainik hunavalumik ovalo maligutikhainik GNkut aivakhimayait ilitagiyauhimagumik umiat.

Ukiuk tamaat umiat akyaktut ikpinaktut hanatiligiyyinut akyalutik Ukiuktaktumi nunait ovalo hanatiligiyyinut kinikhiayut havagutainik ovalo pikaktut ovalo nutaat pitkutiligiyit kinikhiayukhat, pilaagiaganik talvatuak hitamanik ovalo talimanik tatkikhiutit. Atugutait tagiukut tunivaktut umialigiit akituvalaangitumik ovalo ihivgiukhimayut Umialigiit 2005mi nalvaakhimayut akiit akyagiaganik tingmiakut akituniaktut 11mik akiit umiakut. Hamna taimaa tamamik tamalaitut niuviktakhait Nunavumi akyaniaktut umiakut ovalo hunmat Munagiyiit havakhimayut akhut umiakut akiit pihimayut ovalo umialigiit nalungilutik ikayugutikhait tagiukut atuktut.

Tingmiaktut akyalaaktut ukiuk tamaat (hila naamakpat) ovalo ikpinaktut tamalaaktunik ovalo ayokhagutait kihimayut ovalo tunikataklutik ilaukatautjutainut nigiyaganik Kanatami.

Tuhaktakhat maliktut angiyut havagutait tuhagutikhainik ovalo mikhaanut havagutait ukiumi 2014, hivumuutjutait ovalo pihimayait mikhaanut umiakut ovalo ihuinaakhimayut pihimayut.

Havagutait Ukiumi Ihivgiugutait

2014mi takuhimayut ikayugutikhainik hivuliit akyaktiit kitkanit uyagakhiuktut havaktainik, mikhivyagaluakhutik akyaktakhainik. Tamaat hanianiituk akyakhimayait 450-500,000m³, hapkoa ilauplutik 125-150,000m³ uyagakhiuktut ilanganut. Hapkoa amigaigutait ilaungitut hanalgutikhainik akyakhimayut hilataanit Kanatamit. Naunaiyautait hanianiituk 325,000 – 350,000m³ ilauyut hanianiituk Nunavumi ovalo Nunavimi nunait akyakhimayut.

Akhuugutait

2014mi takuhimayut 31mik paniumayunik akyakhimayut umiat Montrealmit. NEASkut pihimayut 13mik ukiuktaktumut autlaakhimayut nunaimit uhiiyakvia Port of Valleyfield, atauhik atukhimayuk *Erasmusgracht*, akyanahuat Iqalumut. NSSIkut pihimayut 18mik ukiuktaktumut autlaakhimayut siksiit umianginik. Ilauhimayut kapaniit malguunik umialunik akyakhimayut Becancour pilihaakhimatitlugit Kamanituamut ovalo atukhimayait akyagutimik niuviktakhainik Igluligaarjumi tagiunganut. Tamamik kapaniit akyakhimayut ikayugutikhainik uyagakhiuktut havaktainik, nani NEAS taivlugit Deception Bay 7mik akyaktauhimayut uhiiyaktakhainik.

NEAS chartered vessel *Erasmusgracht*

Kagitauyainit Spliethoff Takulvianit

NSSIkut pihimayut pingahunik umianik akyaktakhainik ikayugianik Agnico Eagle's Meadowbrook uyagakhiukviit hanianik Kamanituami ovalo pingahut ovalo ilangit akyaktakhait ikayugiaganik Nuluuyaas Milne Inletmi. NSSIkut pihimayut hitamanik akyakhimayut Kuuquyuaamit (Churchill), nunainut ikayugiaganik kihimi atauhik akyaktut Agnico Eagle Uyagakhiukviit. Aipaanganit, nunait akyaktauhimayut tamamik NEASkut ovalo NSSIkut ilauyut tamamik Nunavut ovalo Nunavik nunait.

8mik Pulaaktiligiyit umiat tikihimayut nunainut Nunavumi2014, kitut *Silver Explorer* umiaktukhimayut tagiunganut Northwest Passage. Malguuk inikhimayait autlaagutainik auyami, aipaa umiap Cie. des Iles du Ponant nutaamik umiak *l'Austral*.

Kitikmeot

NSSIkut ikayukhimayut umianganut *Zelada Desgagnes*, nani NEASkut atukhimayait *Avataq* uataanut auyami. Hanatjutikhait Kanatami Kutiniqpaami Ihivgiukvikhat Havakviit (CHARS) pitkuhimayait Kanatami Hivulikti Stephen Harper Augustmi. Angmaniaktuk Julymi. 2017. Hanauyakhimayuk iklukhaa takukhayuk hamani:

<http://www.science.gc.ca/default.asp?lang=En&n=A7775FC8-1>

Ukiümü 2014 umiuyak akyagutikaktumik tikihimayut aikhinahuakhugu kivihiimayuk umiak *Maud*. Umiuyak ovalo akyagutikhaa ukiuhimayuk Nuukmi ovalo ilaukatauyut umiakut akyagumayait kivihiimayuk pilugu ukiumi 2015mi ovalo akyalugu Nuukmut, tagiukyuakut akyalugu ukiumi 2016.

Aalatkiit uyagakhiuktut hanayakhait tunikataktut nakuuyumik nunainut ikpinagiyaugaluakhutik kataktigutainik nunakyuami kinauyaliugutainik. MMGkut apigihimayut ikayugutikhainik hanatjutikhait uhiiyakvikhait, timiakakvikhait ovalo naalautiligijutikhait napaaktuit ovalo ukakhimayut Izokmi hanayakhat nuutilainmata ikayuktauhimaitumik. Sabinakut ihivgiuliktut akiit mikhitigutikhainik kataktigutainut koliliit akiit ovalo TMACKut Resources kinikhiavaktut hanayakhainik Doris Lakemi, umiktigutikangitut hanatiligiyakhainik.

NTCLkut hitamanik umiuyanik tikiinahuakhimayut Ikaluktutiamut. Hitamaat umiuyak nutkaktitauhimayuk hikumit ovalo ikayuktaugaluakhuni hikuligiyinit *CCGS Louis St. Laurent* tikingituk Ikaluktutiamut. NTCLkut akyakhimayait tamayakhainik Roberts Baymut ovalo uhiiyakhimayait ilanganut TMACKut Resources. NTCLkut piniaktut akyaklugit ukiumi hikumi apkotiliulutik ukiumi 2015.

Kivalliq

Kivalliqut pivaktut GNkunit Katraktiligiyit ikayugutikhainik Churchillmit ovalo Montrealmit ovalo pingahuanik inminik umiak Montrealmit. Agnico Eagle uyagakhiukvik akhut umiagiakhiliktuk ukiumi 2014 pingahunik akyaktakhainik umiat, atauhik Churchillmit ovalo malguuk umiuyat ovalo akyagutikhait Becancourmit. Kapaniit ihivgiuktut atulaaktainik unghiktumut Meadowbank uyagakhiukvik nalvaavianit Amaruq hanianit 50km kanananganit uyagakhiukvik. Angigutikhait tunihimayut NIRBkunit Meliadine hanayakhat Octobermi, malikumik amigaiviyaktunik maliktakhait. Kihimi ihumagiyauyut hivuliuyut kinikhiayut nunait kapaninit. Ublumi akiit koliliit ikpinagiyauliktuk angigutikhainut.

Takuyakhak itiktigainut uyagakhiukvik Agnico Eaglemi 24-kilometre apkotikhaa Kangiklinimit Meliadine uyagakhiukvikhainut (Piksaliuktaa: SARAH ROGERS)

Qikiqtaaluk

Nuluuyami hanayakhat pinahualuktut nuutilutik “Kilamik Kinauyaliugutikhait Ilanga”. Ataani hamna paknaiyautikhait, uyagakhait akhaluutikut akyaktauniaktut apkotainut Milne Inletmut ovalo uhiliktiklugit umiakyuaktut akyagiaganik havilikiyinut Europemi. Kapaniit pualgiyakhimaliktut uyagakhainik 2014mi ovalo pinahuaktut akyaliklugit umiakut ukiumi 2015. Malguuk ovalo atauhik ilanganik akyakhimayut hanayakhainik iklukhainut nigianit Kanatamit Milne Inletmut ovalo malguuk uhiyautikaktut umiat, *Happy Delta* ovalo *Happy Dover* akyakhimayut atuktakhainik hinaanut. Talvanit Milne Inletmit, *Happy Dover* pihimayut ilanganik akyaktakhainik Deception Baymut.

Baffinland uktukhimayut angililugit hanayakhat nuutilugit ukiuk tamaat, angiyumut ukiut havagutikhainik. Hamna Ilangani 2mi uktukhimayait.

Happy Delta Fleetmon kagitauyainit

Qikiqtaalumilu, Peregrine Diamonds project, hivumungauliktuk nakuuyumik niuvikviit tuhaktitjutainit kipliktunik. 180ton uyagakhait ihivgiunahuaktait akyakhimayut auyami 2014 ovalo kinikhiafaaktut paknaiyakhimayait ukiumi 2015. Kapaniit paknaiyakhimayut hanalutik apkotikhainik uyagakhiukvikhainit Road To Nowhere tikilvigianik

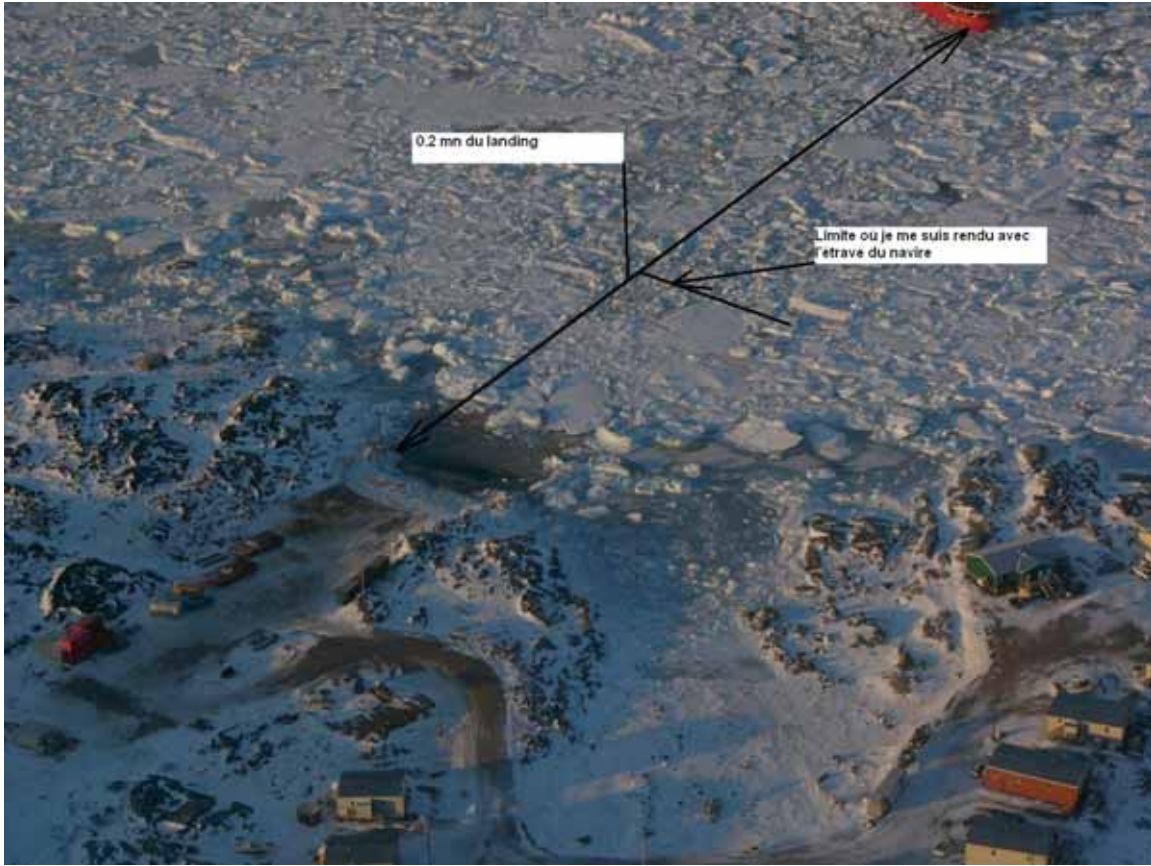
Nutaak Iqalumi tingiakavik pipkailituk piyumayainik akyagutikhait inikhainut iniktigiaganik ukiumi 2017. Kitkaniituk ilanga nutaak tingmiakavikhak, ikayukvikhait ikluit, nutaak milvikhak ovalo nutaak uhiiyavihak. Piyumayait pipkaihimayait NEASKut atuklugit umiamik hivulimi auyami akyaklutik Iqalumut.

Uktuniaktait Nutaak Iqaluit Tingmiakavikhaa Stanteekut Kagitauyainit

Hanayakhak Nanisivikmi Uhiiyavikhait pilihimayut 2014mi katraktiligiyyit nuutilikhutik hiniktavikhainik ovalo ikayugutikhait hanalgutikhainik, atukhutik akyaktakhait Nanisivikmut Augustmi. Hanalgutikhait akyakhimayut piniaktut 2015mi, hanaliklutik paknaiyakhimayut Eurekami, ilauyut milvikhaa ihuakhaklugit 2015mi ovalo imakavikhainik ovalo halumaktigutikhait kuvivikhainik iniklugit 2016mi.

Kugaaruk piniaktut munagiyaulutik hikulikiginit CCG Nanisivikmit. Iniktigutainit umialigiyyit akyagutait, ilauyut hakugiktut anugit ovalo hikut, ilauyut hikugaaluit utukat kangikhuani St. Petermi. Kihimi CCGkut tikihimayait uhiiyavikhait akiani Kuugaruk, kikugaaluit nutkaktihimayaa umiat ovalo nutkaktihimayut uhiiyakhimaitumik. Ilangit uhiiyaktakhat pihimayut halikaptakut, kihimi $\frac{3}{4}$ mik tamaat akyaktakhait ukiumi uhiiyangitut. Tamamik umiat *CCGS Des Groseilliers* ovalo *CCGS Terry Fox* utikhimayut nigiganut akyakhimaitumik akyaktakhait umiakut ovalo kimaktauhimayut Churchillmi nani akyaktakhait munagiyauniaktut aipaanganut ukiumi. Hamna hivulimik pihimayut 1994mit CCGkut munagiligamik nunainut, akyangitut umiaktut.

CCGS Des Groseilliers hikumi hinaani Kugaaruk uhiyakvikhainit (piksaliuktaa: CCG)

Hivumut ukiumi 2015

Ukakhimayuk amigaiyvaktut uyagakhiukvikhait hanatiligiyaikhait pipkailaaktut akhut umialigiyyit akyagutikhait kilamik ukiunik. Hapkoa hanayakhat ilauyut, Nuluuya, Roche Bay haviit hanayakhat Qikiqtaalumi; Haningayuk, Hackett River, Izok Lake ovalo Doris uyagakhiukvikhait Kitikmeoni ovalo Agnico Eagle's Meliadine koliliit uyagakhiukvik hilataani Kangiklinik, Kivalliqmi. Kihimi, kataktigutait nunakyuami hanatiligiyyit, pipkaihimayait mikhitikhugit piyumayainik Chinami mikhitihimayait akyagutikhainik 2014mi ovalo ikpinaginiaktait 2015mi.

Havagutait Kungiagutait

NEASkut

- Ihumaalukangitut NEASkut ikayugutainik nunain ukiumi 2014.
- NEASkut atukhimayaa umiak, *Erasmusgracht*, kilamik umialigiyyit atugumayainik Iqalumi.
- MV *Avataq* munagihimayut Kitikmeonut.
- Kapaniit atukhimayut talimanik umianik 13mut akyakhimayainit.

Inuit Havagutait

NEASkut tunihimayut tamaat 956mik Inuit/Ublua havakhimayut Inuit Ilaukatauyut 2014mi umialigiyyit. Hamna ilauyut Inuit umiami, atauhik munagiyyi Iqalumi, atauhik Kuujjuaqmi.

Ikayuktiit Havakviit

Ikayuktiit havakviit havatiakhimayut ukiumi 2014 ovalo nuutiliktut katitklugit akyaktakhainik puukvikhainik atuklugit kiukutit ovalo kiukutikyuat.

Kavamatkut Nunavumi inminik 45mik kiukutikyuanik pikakhutik aalatkiinik 13' ovalo 20', ilauyut kingiktut kiukutikyuat.

NSSIkut

- Ihumaalukangitut NSSIkut ikayugutainit nunainut ukiumi 2014.
- NSSIkut atukhimayaa umiak *Zelada Desgagnes* Kitikmeonut.
- NSSIkut atukhimayut *Camilla, Zelada* ovalo *Rosaire A Desgagnes* katraktiligiyyit ikayugutikhainut Kivalliqmut Churchillmit.
- Kapaniit atukhimayut siksini inminik umiat nani 22mik akyakhimayut umiaktut. Atukhimaitut aalamik umianik 2014mi. Kapaniit havaktihimayut malgunik Kanatamiut umiuyat ovalo akyaktiit uyagakhiukvikmut Agnico Eagle Kamanitumi ovalo akyakhutik ilaukatauyunik ikayugiaganik uyagakhiukviit.

Inuit Havagutait

NSSIkut amigaiktilikhimayait havaktiit Inuit Ilaukatauyunit ukiumi 2014. Kapaniit tunihimaitut inkhimayumik tuhagutikhait ovalo naunaiyautait pihimaitut.

- *Umiami Havaktut ovalo Ayoikhaiyut*. Ilaukatauplutik Nunavumi Ikaluligiyyit ovalo Tagiut Ayoikhaiyyit Ilaukatauyut Iqalumi tunihimayut ayoikhaitjutikhainik ovalo havaktigutikhainik hitamanit umiami havaktikhait.
- *Hinaani munagiyyit*. Pikaktut pingahunik Inunik tamaat havaktut ovalo ilaani havaktut hinaani ikayuktut ukiuk tamaat uhiiyaktunik umianik.
- *Akyaktakhait Ikayuktiit Agnico Eagle*. Aipaanganit aatjikutaa NSSIkut katraktihimayait Peter's Expediting Kamanituami akyaktakhait munagitjutikhait kitkanit koliliit uyagakhiuktiit. Ukiumi 2014 8mik Inuit havaktihimayut.
- *Umiaktut Akyaktut Ikayuktiit Havaktiit*. Ilaukatauplutik Kuapatkunut, NSSIkut ayoikhaihimayut ovalo tunihimayut 1.5ikaaniit ubluk tamaat havaktihimayut Inunut 16mik nunait ikayuktigiaganik uhiiyagutikhait ovalo ukakatigilugit umiat akyaktitlugit. 2014mi hanahimayut nakuutjutainit ukiumi 2013 ovalo kapaniit atuniaktait nakuuhimayut pilihimayuit 2015mi. Hamna aatjikutauyut 800mik ubluk tamaat havaktihimayut.
- Kapaniit havaktiinaktut nunainit ukakatigiyukhat umianut hinaanit Kamanituami ukiumi 2014.

NTCLkut

Kapaniit tunihimayut pingahunik akyakhimayut Hay Rivermit Ikaluktutiamut ovalo atauhimaik tamamik Kugluktumut, Ukhuktuumut ovalo Taloyoamut. Kilamik hikuhimayut ikayugutikhainik ayokhaihimayut ovalo umiuyat ovalo akyaktakhait kimakhimayut Roberts Baymi, nutkaktihimayaa hitamiigutikhait akyanahuat Ikaluktutiamut.

ILANGANI “A”

Takulvikhait Kagitauyakut

GNkut kagitauyait hamani: http://cgs.gov.nu.ca/en/gov_services-purchase_sealift.aspx takulaaktut ikpinaktut ovalo nakuuyut makpigaat ovalo kagitauyakut takulviit takulaaktut Inunit ovalo kitunit kungiagumayut atugutainik umiat akyagutait ikaygutainik. Hamna kagitauyakut takulvia takulaaktut Weveetitit ovalo Inuinaqtut.

Hapkoa makpigaat takulaaktut kagitauyakut:

- Maligutait Akyaktiit Umiat
- Ukiuktaktumi Paniumayut Akyaktakhait Pilihimayuit Ihivgiugutait ukiumi 2005-Naitumik Ukautait
- Huliniaktut umiaktut akyakhimayait niuvikhimayut ahigukhimakpata ovaluniit takukhaungitpata
- 2013mi Ukiuk Tamaat Tuhaktakhat

Takulvikhait Ikayuktiit Kagitauyakut

- Northern Transportation Company Limited (NTCL): <http://www.ntcl.com>
- Nunavut Sealink & Supply (NSSI) Inc.: <http://www.arcticsealift.com>
- Nunavut Eastern Arctic Shipping Inc. (NEAS): <http://www.neas.ca>

Tuhafaagumaguvit, takulugit GNkut Munagiyi Havagutikhainik mikhaanut, Niuvikhiugutait, Ikayugutait ovalo Katraktiligiyit Ikayuktiit:

Foninga: (867) 975-5437

Foninga Akiituk: (888) 390-0111

Kagitauyakut: sealift@gov.nu.ca

ILANGANI “B”

Pihimayut ukiumi 2014 Umialigiyit Auyainik

Pikangituk umiamik tuhaktitjutainit ukiumi 2014. Kihimi kilamik hikuhimayut ovalo hilatiangituk nutkaktihimayait Hilulikiyit Umiat akyaklutik kinguliit akyaktakhait Kugaarukmut. Hamna hivuliuyuk akyakataliktitlugit 1994mi akyaktakhait ayokhagutihimayut.

Uataani, NTCLkut pihimayut imaiyakpiakhimayumik kuugakyuami Mackenzie 20mik ukiumi ovalo kilamik hikulikhimayut nutkaktihimayait akyaktakhainik Ikaluktutiamut. NTCLkut akyaniaktut kimakhimayut hikumi apkotikut Marchmi 2015.

ILANGANI “C”

Kagitauyakut Takulvia Ihivgiuktauhimayut Januarymi, 2015

NTCLkut

- Kagitauyakut Takulvia ihuakhakhimayut ovalo tunivaktut hitamanik ukautainut; Kablunaatitut, Weveetit, Inuktitut ovalo Inuvialuktut, kihimi ukautait tuhagutikhait mikhaanut kapaniit takulaaktut himuktihimayut; ilangit kagitauyakut kablunaatituuktut talvatuak.
- Kagitauyakut Takulvia akiit atuktainik ovalo akyagutait tuhagutikhainik pikaktut tamamik Mackenzie Rivermi ovalo Ualinikmiut nunait Nunatiami. Takukhaungitut Kitikmeoni niuviktunut kihimi.

Naitumik, kagitauyakut takulviit ihuakhahimaliktut aipaanganit ukiumit kihimi pikangitut kitkani tuhagutikhainik akyaktiit ovalo pikangitut GNkut katraktiligiit maligutikhainik.

NSSIkut

- Kagitauyakut Takulvia pingahunik ukautikaktut; Kablunaatitut, Weveetit ovalo Inuktitut.
- Nunavut ovalo Nunavik atulaaktait kilamik takulaaktut ovalo atuklugit.
- Maligutit “K”, Maliktakhait Akyaktiit takulaaktut ilanganut ihuakhagutait makpigaami.
- Tutkuktuiyit tuhagutikhait tunihimaiatut tamaat tuhagutikhainik atuktut ilaayukhat ataani Maligutit “K”.
- Pikangituk takulvikhainik maligutikhait ADRmi ihuinaakata ihuakhagutikhainik.
- Umiat tuhagutikhait takulaituk Umiat Akyaktiit kagitauyakut takulviani, kihimi nakuutiaktut piksaliukhimayut takulaaktut umiat ovalo akyakhimayait havagutainik. Ayongitut kanugitjutait umiat takulaaktut ilanganut Groupe Desgagnes kagitauyakut takulviani.

Naitumik, kagitauyakut takulviit ihuaktut, ihuakhakhimayut ovalo pivaktut GNkut katraktiligiit kanugitjutainik aviktukhimayut munagiyainut. Tamaat Maligutit “K” tutkuktuiyit tuhagutikhait pikangitut tutkuktuiyit makpigaangani ovalo tuhagutikangitut mikhaanut ADRmi.

NEASkut

- Kagitauyakut Takulvia pingahunik ukautikaktut; Kablunaatitut, Weveetitut ovalo Inuktitut.
- Kagitauyakut takulvia tunivaktut ihuahagutainik Maligutit “K” ovalo tamaat tuhagutikhait mikhaanut ADRmi ovalo utiktiyumayait makpigaat. Tutkuktuiyiit makpigaat ilauyut ihuakhakhimayut naunaiyautait munagiyauyut ataani akyaktit katrakhainut.

Naitumik, kagitauyakut takulvikhait nakuuyut ovalo naamagiyait tamamik GNkut katraktiligiyiit maligutainut.